Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 9 mei 2023
Registratiekenmerk : 202297891
Gemeentebladnr. : 2023/45
Afdeling opsteller : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller : Diana Verkooijen-Schram
Bereikbaar onder : +31639498359 , diana.verkooijen@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d. : 12 juni 2023
Uiterlijke datum : Uiterste datum 12 juni 2023
Motivatie datum: ivm behandeling in het AB van RD4 op 13 juli 2023

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Begroting RD4 2024 e.v. en Jaarrekening RD4 2022

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Gemeenschappelijke regelingen moeten in het voorafgaande jaar een begroting op stellen en deze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorleggen om hun zienswijze hierover uit te spreken. De Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 heeft op 14 april 2023 de begroting voor het jaar 2024 ingediend. De gemeenteraad wordt verzocht om voor 27 juni 2023 haar zienswijze op de begroting Gemeenschappelijke Regeling Rd4 2024 aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur zal in haar vergadering van 13 juli 2023 de begroting vaststellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Vanwege het financieel belang voor de gemeenten en ter verduidelijking van de bedrijfsvoering van Rd4 is ook de jaarrekening over het jaar 2022 bijgevoegd. Over de jaarrekening kan geen zienswijze worden afgegeven.
De gemeenschappelijke regeling Rd4 bestaat uit een aantal entiteiten (zoals de regeling zelf, Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.) Daarom levert Rd4 de financiële stukken aan in de vorm van één geconsolideerd stuk waarin de cijfers van het hele bedrijf worden samengevoegd. Dit is weliswaar in tegenspraak met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording maar levert wel een beter totaalbeeld op van de organisatie. Echter formeel, volgens de wetgeving, dient de zienswijze van de raad zich te beperken tot de begroting van de gemeenschappelijke regeling (dus de begroting exclusief Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.).

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

Middels dit raadsvoorstel willen wij uw zienswijze ophalen over de begroting 2024. Ook willen wij u kennis laten nemen over de meerjarenbegroting 2025-2027 en de jaarrekening 2022.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming: Grondstoffenplan 2022 – 2026, Afvalstoffenverordening
2. traject tot dusverre: uw raad wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld uw zienswijze kenbaar te maken op de concept begroting
3. rol/ bevoegdheden college van B en W: college bereidt de besluitvorming van de raad voor.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal): Grondstoffenplan 2022 – 2026, Afvalstoffenverordening
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?: n.v.t.
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen: zie argumenten en overwegingen

c. Argumenten en overwegingen

Jaarrekening 2022 GR Rd4

Bedrijfsvoering:
- Door de sterke kostenstijgingen in 2022 is het resultaat uit de bedrijfsvoering van Rd4 over het boekjaar 2022 uitgekomen op een negatief bedrag van € -496.896.
- Bij de verdeling van het door de gemeenten te betalen bedrag is rekening gehouden met de kostenverdeelsystematiek op basis van aansluitingen.
- Dat betekent dat Brunssum voor wat betreft het resultaat van de GR Rd4 een bedrag moet betalen van € 48.322,- (pagina 48 geconsolideerde jaarrekening).

Verrekening variabele componenten:
- Conform de gemaakte afspraken worden per product de begrote variabele componenten verrekend met de daadwerkelijke realisatie. Het principe 'de vervuiler betaalt' is hierbij het gehanteerde uitgangspunt.
- Het resultaat op de variabele component; zijnde de afrekening 2022 van het basispakket ten opzichte van de in rekening gebrachte voorschotten (conform begroting) bedraagt een positief resultaat van € 2.183.512.
- Dit betekent een teruggave ten opzichte van het voorschot. Dit is met name terug te voeren op de zeer gunstige markt voor oud papier en metalen en de daarbij horende opbrengsten.
- Voor wat betreft de variabele component ontvangt Brunssum dan ook een bedrag van € 214.524,- (pagina 17 geconsolideerde jaarrekening).

Alles bij elkaar levert de jaarrekening 2022 Brunssum dus per saldo een **voordeel** op **van**: -48.322 + 214.524= **€ 166.202,-.**

Begroting GR Rd4 2024

De begroting 2024 is tot stand gekomen in goed overleg met de ambtelijke Financiële Commissie en de ambtelijke Werkgroep Beleid. Hierbij dient opgemerkt te worden dat gedurende het opstellen van de begroting voor het jaar 2024 er zowel ambtelijk als bestuurlijk bij Rd4 is op aangedrongen om de eerdere begrotingsprognose naar beneden bij te stellen. Het is Rd4 uiteindelijk gelukt om de geprognotiseerde begroting met € 1,2 miljoen naar beneden bij te stellen. Maar als gevolg van de cao-aanpassing ingaande 1 april 2023 werd Rd4 geconfronteerd met een extra kostenpost van € 300.000. Dat maakt dat er nu een verlaging van de begroting is van € 900.000. In de bij de begroting bijgevoegde Toelichting behandeling begroting 2024 GR Rd4 staan de posten nader omschreven.

Ondanks het naar beneden bijstellen van de eerdere begrotingsprognose, zal per saldo de begroting van Rd4 voor het jaar 2024 in totaliteit met 18,3 % stijgen ten opzichte van het jaar 2023. Financieel gezien gaat het om een stijging van € 7,4 miljoen (van € 40.657.009 ,- voor 2023 naar € 48.090.872,- voor 2024).

Belangrijkste wijzigingen die van invloed zijn op de begroting 2024 (t.o.v. begroting 2023):

- de sterk toegenomen salaris- en loonkosten (stijging CAO, pensionpremies en sociale lasten)
- Stijging van de verwerkingskosten van afval en grondstoffen
- Hoge prijzen voor brandstof en energie.

Kort samengevat wordt de stijging van ruim € 7,4 miljoen veroorzaakt door de volgende begrotingsposten (afgeronde bedragen):

	Begrotingsposten	Kostenstijging
1	Personeelskosten	€ 2.511.549

2	Uitbesteed werk/inkopen	€ 510.923
3	Verwerkingskosten	€ 1.286.743
4	Energie	€ 692.753
5	Productiekosten	€ 776.222
6	Bedrijfskosten	€ 1.143.992
7	Financiering	€ 511.680

Ad 1. Bij de personeelskosten zijn de effecten van de aangepaste cao als ook de verhoging van pensioenpremies en sociale lasten sterk debet aan de stijging. Daarnaast biedt Rd4 emplooi aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De nieuwe instroom daarvan komt steeds vaker uit de voor Rd4 duurdere Participatiewet en steeds minder vaak uit de (goedkopere) Wet Sociale Werkvoorziening. Ook de uitbreiding van werkzaamheden leidt tot hogere loonkosten.

Ad 2. De stijging van uitbesteed werk wordt veroorzaakt door de doorontwikkeling van de op- en overslag.

Ad 3. De verwerkingskosten laten een stijging zien. Per 21-12-2023 lopen de verwerkingscontracten voor rest- en gft-afval af. In ASL-verband (Afvalsamenwerking Limburg) is daarom een nieuwe aanbesteding gestart. De uitkomst daarvan wordt nog voor de zomer verwacht. Op basis van een in dit kader uitgevoerde marktverkenning is de verwachting dat de prijs van gft 2 keer zo duur zal zijn: van circa € 40,- per ton nu, naar € 80,- per ton. Voor restafval wordt rekening gehouden met een minieme stijging: van €107,5 per ton nu naar € 115,- per ton. Deze stijgingen zijn in eerdere begrotingen als mede in het vigerende Strategisch Meerjarenplan Rd4 en Grondstoffenplan al aangekondigd.

Ad 4. De energiekosten worden voornamelijk hoger geraamd op grond van de huidige stijgingen van de kosten voor diesel. Daarbij loopt het contract voor gas en elektriciteit af. Verwacht wordt dat de kosten verdrievoudigen.

Ad 5. Als gevolg van inflatie zijn de kosten hoger dan voorheen.

Ad 6. De stijging van de bedrijfskosten wordt vooral verwacht op grond van stijgende huisvestingskosten (waaronder brand- en opstalverzekering) en automatisering (meer data-gestuurde organisatie) als ook de toegenomen inflatie.

Ad 7. Stijgende rentepercentages, duurdere aankoopprijzen en de revitalisering van het grondstoffenpark in Margraten zorgen voor een stijging van de financieringslasten.

Beleidsmatig heeft Rd4 in 2021 een nieuw Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 met als motto “Samen Steeds Slimmer” vastgesteld. In de begroting 2024 zijn de benodigde activiteiten en middelen verwerkt die uit dit plan voortvloeien.

Naast het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 is ook het Grondstoffenplan 2022-2026 vastgesteld. Speerpunten daarin zijn verdergaande communicatie- en motivatie-projecten om afvalscheiding (ten gunste van schone grondstoffen) te stimuleren en afvaldumping tegen te gaan. Deze acties hebben geen extra financiële impact op de begroting.

Binnen het Grondstoffenplan is op grond van de wens van gemeenten en de inwoners vastgehouden aan de huidige dienstverlening of wordt deze waar mogelijk kostenneutraal geoptimaliseerd.

De stijging per saldo van de kosten van RD4 is verklaarbaar.

N.B. m.b.t. de actuele begroting RD4 2023:
Wij willen wij nu al opmerken dat als gevolg van de huidige kostenontwikkelingen de begroting RD4 over 2023 waarschijnlijk bijgesteld moet worden met naar schatting 3 miljoen (totale bijgestelde begroting 2023 RD4 wordt dan €

44 miljoen. Op basis van de halfjaarcijfers zal Rd4 na de zomer een begrotingswijziging voor het jaar 2023 voorbereiden.

Gevolgen voor Brunssum

Voor Brunssum betekent dit uitgesplitst voor wat betreft het basispakket en pluspakket 2024 in vergelijking tot 2023:

Kostenontwikkeling gemeente Brunssum (x € 1,-)					
	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Mutatie 2023>2024	Stijging %
Basispakket	€ 2.424.142	€ 2.723.989	€ 3.200.122	€ 476.133	17,50%
Pluspakket	€ 702.564	€ 747.900	€ 829.750	€ 81.850	10,90%
Totaal	€ 3.126.706	€ 3.471.889	€ 4.029.872	€ 557.983	16,10%

Voor de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 van de gemeente Brunssum betreft het een negatieve mutatie ten opzichte van de oude meerjarenraming.
Het basispakket vormt een onderdeel voor de berekening van de tarieven afvalstoffenheffing, waarbij wordt uitgegaan van 100% kostendekkenheid. Dat betekent dat de verhoging in de bijdrage aan Rd4 van **€ 476.133,-** in principe wordt verrekend in de tarieven afvalstoffenheffing (zou een verhoging van circa € 35,- per aansluiting per jaar betekenen) en dientengevolge geen budgettair effect heeft op het begrotingssaldo van de gemeente Brunssum. Echter, de kosten RD4 is maar één factor, die de hoogte van de afvalstoffenheffing bepaalt in 2024. Hier komen we dan ook in de begroting 2024 op terug.

De kosten van het pluspakket (**€ 81.850,-**) zullen meegenomen worden bij het opstellen van de begroting 2024 e.v.

Zienswijze indienen
Aan de ene kant is de kostenstijging verklaarbaar, aan de andere kant is het college van mening dat verbonden partijen prijsstijgingen zoveel als mogelijk binnen de eigen bedrijfsvoering dient op te vangen. Daarom wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen waarin de RD4 hiertoe nadrukkelijk wordt opgeroepen.

d. Opties en keuze

De gemeenteraad kan ervoor kiezen om wel een zienswijze in te dienen op de concept begroting 2024 van RD4.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/45
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202297891

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/45;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2023, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed ;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2022 en de concept begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling RD4;
2. Een zienswijze te geven op de concept begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling RD4.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 12 juni 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier